

Hebreeën 11: 20-21

We zijn nog altijd met het rijtje geloofshelden uit Hebr. 11 bezig. Inmiddels zijn er al heel wat van die geloofshelden de revue gepasseerd. We hebben stilgestaan bij Abel, bij Henoeh, bij Noach en bij Abraham.

Vandaag wil ik stilstaan bij twee nakomelingen van Abraham. Abrahams zoon Izaäk en Izaäks zoon Jakob. Van beide personen wordt er hier een geschiedenis aangehaald, waaruit het geloof zou blijken. Twee geschiedenissen die ook sterk op elkaar lijken. In beide gevallen gaat het over het meegeven van de zegen. Het opmerkelijke is dat in beide gevallen de grootste zegen werd gegeven aan de jongste zoon. Izaäk zegent de jongere Jakob in plaats van Ezau en Jakob zegent de zonen van Jozef en kruist daarbij zijn handen zodat de jongste Efraïm de grootste zegen ontving, in plaats van Manasse.

Het opmerkelijke is echter dat de tekst in Hebr. 11 spreekt over het geloof van Izaäk toen hij de zegen meegaf. Terwijl we, als we de geschiedenis bekijken, Izaäk eerder zijn eigen gedachten zien volgen dan Gods gedachten. Want al sinds de moederschoot was het duidelijk dat het Gods bedoeling was dat de oudste de jongste zou dienen. Dat had de Here God al voor de geboorte van de tweeling duidelijk gemaakt aan Rebekka, Izaäks vrouw. En ongetwijfeld heeft Izaäk weet gehad van de woorden van de Heer.

Toen de tweeling geboren was, bleek Ezau een man van het veld, ervaren in de jacht, maar Jakob was huiselijk. En omdat Ezau nog wel eens een lekker stuk wildbraad klaarmaakte was Izaäk erg op Ezau gesteld. Rebekka was meer gesteld op de huiselijke Jakob. Hierdoor nemen de tegenstellingen toe in het gezin van Izaäk.

Je krijgt van Ezau de indruk dat hij niet alleen een ruige man van de jacht was, maar dat hij ook onverschillig was. Bij Jakob is dat duidelijk anders. Het eerstgeboorterecht was voor Jakob belangrijk. Niet zozeer vanwege de erfenis maar meer vanwege de belofte die God aan Abraham en Izaäk had gegeven. Zij zouden tot een groot volk worden en tot zegen zijn voor alle volken. Jakob wilde graag delen in die erfenis, Ezau gaat daar onverschillig mee om. Dat blijkt ook wel als Ezau, teruggekomen van de jacht, zijn eerstgeboorterecht verkwanseld voor een schotel linzemoes. De sluwe Jakob, wiens naam betekent bedrieger of hielelichter, doet hier zijn naam eer aan. Hij maakt misbruik van de situatie en eigent zich de belofte toe. Hoewel hij wist van Gods belofte vond hij het blijkbaar ook nodig om God een handje te helpen.

Toen Izaäk oud geworden was en slechtiend riep hij Ezau bij zich. Hoewel hij wist dat de dubbele zegen Jakob toekwam wilde hij Ezau zegenen, nadat hij een stuk wild had bereid. Rebekka hoorde van dit voornemen en bedacht het plan om haar man Izaäk te bedriegen.

Rebekka speelt een zeer dubieuze rol in deze geschiedenis. Je krijgt toch een vreemde indruk van het gezin van Izaäk. Beide ouders hebben een sterke voorkeur voor één van de kinderen en nu bedriegen moeder en zoon de vader en de andere zoon. We kennen de geschiedenis: verkleed als Ezau ontfutseld Jakob de zegen van zijn broer. Later ontvangt ook Ezau nog een zegen, maar die is heel duidelijk minder dan de zegen die Jakob ontving.

Het is opmerkelijk dat er in Genesis niets wordt verteld over de gevoelens van Izaäk. Hij zal zich bedrogen hebben gevoeld door Rebekka en Jakob en ongetwijfeld zal deze gebeurtenis grote invloed hebben gehad op de relatie met allebei. En we mogen aannemen dat de relatie tussen Ezau en zijn moeder Rebekka er ook niet beter op is geworden. Toch zien we dat zodra Jakob op aanraden van zijn moeder vlucht voor Ezau naar Haran, naar zijn oom Laban, dat Izaäk zijn zoon mee geeft dat hij moet trouwen met een vrouw uit de familie van Rebekka en dan toch geeft hij zijn zoon de volgende woorden mee:

“En God, de Almachtige, zegene u, Hij make u vruchtbaar en vermenigvuldige u, zodat gij tot een menigte van volken wordt. Hij geve u de zegen van Abraham, u en uw nageslacht met u, zodat gij het land uwer vreemdelingschap, dat God aan Abraham gegeven heeft, in bezit krijgt”. (Gen.28:3)

We gaan even terug naar Hebrreeën. De tekst zegt nu dat Izaäk door het geloof de zegen over zijn beide zonen heeft uitgesproken. Waaruit blijkt nu zijn geloof? Ik denk dat zijn geloof vooral tot uitdrukking kwam, dat hij door middel van de zegen Gods beloften doorgaf aan zijn zonen. Hebr. 11 spreekt over geloof als de zekerheid van de dingen die men hoopt en het bewijs van de dingen die men niet ziet. Izaäk wist dat hij drager was van de belofte aan Abraham: de belofte van een land, de belofte van een volk, de belofte van het tot zegen zijn voor alle volken. Izaäk was zeker van deze hoop. Hoop is in de bijbel niet iets onzegers, maar een zekerheid dat iets in de toekomst in vervulling zal gaan. Al ziet Izaäk nog niets van de vervulling, hij vertrouwt God op zijn woord. En nu hij oud geworden was en zich ging realiseren dat hij in zijn leven de vervulling niet zou gaan meemaken, heeft hij in geloof uitgesproken dat Gods beloften in vervulling zouden gaan in zijn zonen. En ondanks dat Izaäk in eerste instantie gedacht zal hebben dat hij de zegen aan de verkeerde zoon heeft meegegeven, heeft hij wel uit geloof gehandeld. Dat geloof heeft gemaakt dat hij nu genoemd wordt in het rijtje van geloofshelden. Een rijtje waarin Ezau niet meer voorkomt trouwens. Maar Jakob wel. Ook hij heeft in geloof de zonen van Jozef gezegend.

Toen Jakob op zijn sterfbed lag zag hij op profetische wijze in de toekomst. Zo lezen we in Genesis 49:1 dat hij zijn zonen bijeen riep opdat hij bekend zal maken wat hen in de toekomstige dagen wedervaren zal. Door het zegenen van de beide zonen van Jozef, Efraïm en Manasse, kreeg de stam van Jozef een dubbel deel. Jozef, de oudste zoon van Rachel,

de lievelingsvrouw van Jakob, de zoon ook van wie Jakob heel lang gedacht heeft dat hij niet meer in leven was, krijgt van zijn vader het eerstgeboorte recht, hoewel dat eigenlijk aan Ruben, de oudste zoon van Lea, toekwam. Bij het zegenen van de zonen van Jozef legde Jakob zijn rechterhand op het hoofd van Efraïm en gaf hem de grootste zegen, hoewel hij de jongste was. Hoewel ook Jakob slechtziend was aan het eind van zijn leven, net als zijn vader Izaäk, voorzag Jakob het voornemen van God waarin dikwijls juist het jongere, het zwakkere, het afhankelijke verkozen wordt boven het sterkere. We zagen dat al zojuist bij Jakob en Ezau, maar we zien het bijvoorbeeld ook duidelijk terug bij de zalving van David als koning over Israel. Terwijl Davids vader Isaï al zijn zonen voorbij liet gaan, had hij David niet eens laten komen. Maar het was juist deze jongse zoon die God op het oog had om koning te worden.

Ook hier de grootste zegen voor de jongste. Hoewel ook Manasse tot een groot volk zou worden, Efraïm zou groter worden.

Ook Jakob handelt hier uit geloof. Ook hij heeft de vervulling van de belofte niet gezien. Maar hij klampt zich er wel aan vast. Hij verbleef in Egypte. En de beide jongens die hij net had gezegend waren prinsen in Egypte. Maar hun zegen lag niet in Egypte maar in het Beloofde Land. In die belofte zullen deze beide Egyptische prinsen delen. Zo rijk als die jongens nu opgroeiden, er ligt voor hun nakomelingen een mooier land klaar in de toekomst. Een land van melk en honing.

Dat land en die belofte hielden Izaäk en zijn zoon Jakob voor ogen. Daar klampten zij zich aan vast. Al zagen ze in hun leven geen vervulling. En we hebben het al vaker gezegd, dat is nu geloven. Vertrouwen op Gods beloften. God maakt waar wat Hij belooft. Ook wij mogen ons vastklampen aan Gods beloften. Een prachtig vooruitzicht als we voor eeuwig mogen delen in die geweldige toekomst die God heeft weggelegd voor allen die Jezus liefhebben. Izaäk en Jakob geloofden God op Zijn Woord. En daarom zijn ze ons ten voorbeeld en heeft de Heilige Geest ervoor gezorgd dat zij zijn opgenomen in het rijtje geloofshelden uit Hebrëeën 11.

Amen.

